

Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Umeå universitet

Denna antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Umeå universitet är fastställd av universitetsstyrelsen 1998-12-07 och senast reviderad av universitetsstyrelsen 2009-12-17 att gälla från och med 2011-01-01 för läsåret 2011/2012.

Dokumentet är uppdelat i följande kapitel:

1. Syftet med Antagningsordningen
2. Beslutande organ i utbildnings- och tillträdesfrågor
3. Krav på förkunskaper för studier vid Umeå universitet
4. Information om utbud och anmälningrutiner
5. Meritvärdering
6. Regler för urval bland behöriga sökande
7. Antagningsrutiner
8. Regler för anstånd med studiestart
9. Regler för studieuppehåll och studieavbrott
10. Regler och rutiner för överklagande
11. Referenser

1 Syftet med Antagningsordningen

Antagningsordningen är i första hand en regelsamling. Den fungerar sålunda som en uppslagsbok där nationella och lokala regler som gäller för anmälan, behörighetsprövning, urval, antagning och liknande till utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Umeå universitet beskrivs.

Universitetets skyldighet att ha en antagningsordning regleras i 6 kap. 3 § andra stycket högskoleförordningen (SFS 1993:100):

[...] Särskilt skall högskolans antagningsordning finnas tillgänglig. Med antagningsordning avses de regler för utbildning som högskolan tillämpar i fråga om dels ansökan, behörighet och undantag från behörighetsvillkor samt urval, dels hur beslut om antagning och undantag från behörighetsvillkor fattas. När det gäller utbildning på grundnivå och avancerad nivå avses även regler om hur beslut om behörighet överklagas.

Umeå universitets antagningsordning innehåller förutom regler även information om hur urval går till och hur ansökningar och övriga antagningsfrågor behandlas. Då val av urvalsmodell, urvalsgrupper och liknande kan variera från ett antagningstillfälle till ett annat hänvisas i vissa avsnitt till anmälningmaterialet från Umeå universitet.

2 Beslutande organ i utbildnings- och tillträdesfrågor

Beslut som avser regler, principer, ekonomi och dimensionering av utbildningar fattas normalt av styrelser och nämnder. I alla styrelser och nämnder som fattar beslut i utbildningsfrågor och frågor som rör studenternas studiemiljö är studenterna representerade (föreskrivs i högskolelagen och högskoleförordningen). Studenternas företrädare utses av studentkårerna. En nämnd eller styrelse kan delegera vissa typer av beslut.

Universitetsstyrelsen har delegerat beslut om regler för urval och antagning inom ramen för denna antagningsordning till rektor. Rektor har till sin hjälp en rådgivande grupp, Antagningsrådet, som består av studenter, lärare och tjänstemän.

Rektor har i sin tur delegerat beslut om antagning till chefen för Studentcentrum. Beslut om antagning kan inte överklagas. Däremot kan beslut om att en sökande inte bedömts uppfylla kraven för behörighet och inte heller medgivits undantag från visst behörighetsvillkor (dispens) överklagas. Överklagan tas upp i kapitel 10.

2.1 Beslut om utbud av kurser och program

Här följer, mycket kortfattat, en redogörelse för vem som fattar beslut om utbud och platsantal. Fakultetsnämnden kan ha delegerat vissa beslut vidare, se respektive fakultetsnämnds (motsv) delegationsordning.

- Inrättande av och avvecklande av program: Rektor.
- Inrättande av ämne/huvudområde samt beslut om vilken högsta nivå kurser i ämnet/huvudområdet kan ha vid Umeå universitet: Rektor, efter förslag från fakultetsnämnd (motsv).
- Antal platser på program: Fakultetsnämnd (motsv).
- Inrättande av kurs: Fakultetsnämnd (motsv) .
- Antal platser på kurs: Fakultetsnämnd (motsv).
- Antalet studenter som antas (antal platser + ev. överintag) vid ordinarie antagning och reservantagning(ar): Fakultetsnämnd (motsv).

2.2 Beslut om grundläggande behörighet

För att vara behörig att antas till en kurs eller ett program i högskolan ska den sökande dels ha grundläggande behörighet till högskoleutbildning, dels uppfylla de eventuella särskilda behörighetskrav som gäller för den sökta utbildningen.

- Regler för grundläggande behörighet: Regeringen (föreskrifterna återfinns i högskoleförordningen) och Högskoleverket (föreskrifterna återfinns i Högskoleverkets författningssamling).
- Eventuella lokala föreskrifter angående grundläggande behörighet: Rektor.

2.3 Beslut om särskild behörighet

- Utformning och inrättande av områdesbehörigheter: Högskoleverket. Föreskrifterna återfinns i Högskoleverkets författningssamling.
- Inplacering av program som leder till yrkesexamen i en områdesbehörighet: Högskoleverket. Beslutet anges i den utbildningsplan som fastställs av fakultetsnämnd för varje program.
- Beslut om lägre krav än områdesbehörighet för program som leder till yrkesexamen: Rektor. Beslutet anges i utbildningsplanen.
- Beslut om avvikelse från områdesbehörighet (dvs. högre krav): Högskoleverket efter ansökan från rektor. Beslutet anges i utbildningsplanen.

- Särskild behörighet för program på grund och avancerad nivå som leder till generell examen och eventuella sänkningar av kraven: Fakultetsnämnd/motsv. Beslutet anges i utbildningsplanen.
- Särskild behörighet för ämnen/kurser på grund och avancerad nivå: Fakultetsnämnd/motsv. efter förslag från institution. Beslutet anges i den kursplan som fastställs av fakultetsnämnd/motsv. för varje kurs.

2.4 Beslut om behörighet efter bedömning av reell kompetens (motsvarande kunskaper)

Behörighet kan värderas inte bara efter skolkunskaper utan efter alla betydelsefulla kunskaper och erfarenheter som en sökande har. Syftet är att på detta sätt bedöma om den samlade kompetensen ger möjlighet att klara av den sökta utbildningen. Ansökan om bedömning av reell kompetens skall göras i samband med anmälan.

Beslut om huruvida en sökande uppfyller behörighetskraven fattas av chefen för Studentcentrum på delegation av rektor. Beslutet kan överklagas.

2.5 Beslut att medge undantag från visst eller vissa behörighetskrav (dispens)

Sökande som inte uppfyller behörighetskraven kan under vissa förutsättningar medges undantag från behörighetsvillkor (få dispens). Ansökan om dispens skall göras i samband med anmälan.

Beslut fattas av chefen för Studentcentrum på delegation av rektor. Beslutet kan överklagas.

2.6 Beslut om urval och meritvärdering

- Regler för urval bereds i Antagningsrådet. Beslut om principer fattas av universitetsstyrelsen och anges i denna antagningsordning (se kapitel 6). Beslut om fördelning av platser mellan urvalsgrupper fattas av fakultetsnämnd inom de ramar som anges i högskoleförordningen och denna antagningsordning.
- Meritvärdering av sökande görs enligt de modeller som beskrivs i kapitel 5.
- Möjligheter att använda lokalt beslutade urvalsgrunder till mer än en tredjedel av platserna på andra utbildningar än konstnärliga: Högskoleverket efter ansökan från rektor.

2.7 Beslut om antagning

- Antagning och anstånd: Beslut fattas av chefen för Studentcentrum på delegation av rektor.
- Prövning av ansökan om "avsteg från gängse urvalsgrunder" med hänsyn till särskilda skäl (se 6.2.4) görs av Antagningsrådet. Beslut: Chefen för Studentcentrum på delegation av rektor.
- Maskinellt framtaget antagningsbesked gäller som beslut.

2.8 Beslut om inställande av kurstillfälle

Kurs- eller programtillfälle som utlysts och till vilka anmälningar inkommit skall i normalfallet ges. Om beslut att ställa in kurs- eller programtillfälle fattas skall detta ske före första urvalet. Beslut fattas av kursansvarig institution i samråd med berörd fakultetsnämnd.

3 Krav på förkunskaper för studier vid Umeå universitet

För att studera vid universitetet skall den sökande vara *behörig* till utbildningen, dvs. uppfylla vissa *krav på förkunskaper*. I de flesta fall uttrycks dessa som krav på studier i gymnasieskolan eller akademiska meriter, men det kan också röra sig om krav på arbetslivserfarenhet eller speciella färdigheter. Syftet med behörighetskraven är att ange en startnivå för utbildningen och att ge en fingervisning om vad som krävs för att kunna genomföra en viss utbildning.

Behörighetskraven uttrycks i krav på *grundläggande* och *särskild* behörighet. Kraven på grundläggande behörighet är gemensamma för all högskoleutbildning i landet och är fastställda av regeringen i 7 kap. 5 och 6 §§ högskoleförordningen. För många utbildningar (kurser eller program) krävs förutom grundläggande behörighet även särskild behörighet. De krav på särskild behörighet som ställs ska vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. I de avsnitt som följer beskrivs kraven för grundläggande och särskild behörighet.

Närmare beskrivningar, framför allt för den som har en utländsk, äldre eller ovanlig svensk förutbildning, finns i bedömningshandböcker antagna av universitet och högskolor genom sitt samverkansorgan Sveriges universitets- och högskoleförbund. De finns tillgängliga hos studievägledningen vid Studentcentrum.

För vidare information om formella regler om särskild behörighet hänvisas till 7 kap. 8–11, 25 och 31 §§ högskoleförordningen och Högskoleverkets föreskrifter om standardbehörigheter (HSVFS 1996:22).

3.1 Behörighet för studier på grundnivå

3.1.1 Grundläggande behörighet för högskolestudier

I 7 kap. 5 § högskoleförordningen anges att grundläggande behörighet för högskolestudier som påbörjas på grundnivå har den som

1. fått slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan och har lägst betyget Godkänt i minst 2250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik,
2. fått slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning och har lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik,
3. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1 eller 2, (se vidare under punkterna 6-9),
4. är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till högre utbildning, eller
5. genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, s.k. reell kompetens.

I anslutning till punkt 3 ovan, har Högskoleverket i föreskrifter HSVFS 2009:1, föreskrivit att som svensk eller utländsk utbildning som motsvarar punkterna 1 eller 2, och som ger grundläggande behörighet, räknas

6. treårig utbildning vid folkhögskola,
7. tvåårig utbildning vid folkhögskola som bygger på minst ett års studier vid gymnasieskolan eller som bygger på grundskolan och minst ett års yrkesverksamhet,
8. ettårig utbildning vid folkhögskola som bygger på minst två års studier vid gymnasieskolan, eller
9. utländsk gymnasieutbildning (motsvarande) om utbildningen ger behörighet att bedriva högskolestudier eller motsvarande studier i det land, där gymnasieutbildningen har genomgåts. Dessutom krävs lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i ämnena engelska och matematik eller motsvarande kunskaper.

För punkterna 6–8 krävs dessutom av folkhögskolan intygade kunskaper motsvarande godkänd nivå på gymnasieskolans kärnämneskurser i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, samhällskunskap, religionskunskap, matematik och naturkunskap.

10. I övergångsbestämmelser till ändringar i högskoleförordningen (SFS 2007:666) anges att den som före den 1 juli 2010 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till grundläggande högskoleutbildning respektive för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå skall även därefter anses ha grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå.
11. I övergångsbestämmelser till ändringar i högskoleförordningen (SFS 2006:1054) anges att den som före 1 juli 2008 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå enligt den så kallade 25:4-regeln skall fram till 31 december 2011 anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning som påbörjas på grundnivå.

Till följd av nationella överenskommelser mellan svenska universitet och högskolor anses även att grundläggande behörighet har den som

12. vid annan svensk högskola bedömts ha grundläggande behörighet eller tidigare har studerat vid svenskt universitet eller högskola och då bedömts uppfylla kraven för grundläggande behörighet (detta skall styrkas med intyg från aktuellt lärosäte),
13. har godkänt betyg i svenska eller svenska som andraspråk kurs A och B, engelska kurs A, matematik kurs A och samhällskunskap kurs A samt tre års arbetslivserfarenhet efter 19 års ålder (reell kompetens).
14. I Högskoleverkets föreskrifter HSVFS 2009:1 finns en lista över vissa ytterligare svenska utbildningar som ger grundläggande behörighet för högskolestudier.

För samtliga behörighetskategorier gäller enligt 7 kap. 6 § högskoleförordningen och 4 § HSVFS 2009:1 att den som har annat modersmål än svenska, danska, färöiska, isländska eller norska skall ha lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i ämnena svenska eller svenska som andraspråk eller motsvarande kunskaper. Den som har finska som modersmål och har haft svenska som ämne i finskt gymnasium eller motsvarande finsk skolform under tre år eller mer skall dock anses ha de kunskaper i svenska som behövs.

3.1.2 Särskild behörighet för kurser och program som vänder sig till nybörjare

För många utbildningar (kurser eller program) är det inte tillräckligt med den grundläggande behörigheten utan man måste även uppfylla krav på särskild behörighet. Den särskilda behörigheten för kurser och program som vänder sig till nybörjare uttrycks i form av *områdesbehörigheter*. Högskoleverket har fastställt vilken behörighet den gamla gymnasieskolans linjer ger uttryckt i områdesbehörigheter och i gymnasieskolans kurser. I anmälningmaterialet finns en översättningsnyckel för behörighet från gamla gymnasiet linjer. Där kan den som gått i det gamla gymnasiet avgöra om eventuella kompletteringar krävs för att olika områdesbehörigheter skall uppnås. I samtliga fall krävs lägst betyget Godkänd/3 på de kurser som anges.

För program som leder till *generella examina* på grundnivå och för kurser som vänder sig till nybörjare vid universitetet fastställer universitet och högskolor själva vilken områdesbehörighet som krävs och om eventuella sänkningar av kraven. För dessa utbildningar förekommer därför avvikelser i behörighetskrav mellan lärosätena. Umeå universitets behörighetskrav för ämnen och program framgår av aktuellt anmälningmaterial.

För varje program som leder till en *yrkesexamen* (t.ex. civilingenjör, läkare) har Högskoleverket fastställt vilken områdesbehörighet som krävs. Det betyder att en gemensam högsta nivå för behörighetskraven normalt gäller över hela landet för varje sådant program. Rektor kan dock, efter hörande av berörd fakultetsnämnd, besluta om att sänka behörighetskraven för tillträde till program som leder till yrkesexamen.

3.1.3 Lokala regler för gymnasieelevers parallellläsning vid universitetet

Under vissa förutsättningar kan elever som går sista året på gymnasiet tillåtas att parallellt läsa kurser på universitetsnivå enligt rektors beslut 2008-03-04. Beslutet finns på <http://www.umu.se/utbildning/antagning/>.

3.1.4 Särskild behörighet för kurser på grundnivå som inte vänder sig till nybörjare

För antagning till kurser i ämnen som kräver tidigare akademiska meriter, och därmed inte vänder sig till nybörjare vid universitetet, finns inga generellt fastställda regler i högskoleförordningen. Vid Umeå universitet fattas beslut om behörighetskrav för varje kurs av respektive fakultetsnämnd. Krav på behörighet för sådana kurser anges i anmälningmaterialet.

3.2 Behörighet för studier på avancerad nivå

Regler kring grundläggande behörighet för utbildning på avancerad nivå beskrivs i 7 kap. 28–31 §§ högskoleförordningen.

3.2.1 Grundläggande behörighet för program på avancerad nivå

För att kunna antas till program på avancerad nivå krävs enligt högskoleförordningen en avlagd kandidatexamen, konstnärlig kandidatexamen, yrkesexamen om minst 180 högskolepoäng eller motsvarande utländsk examen. Undantag kan göras efter särskild prövning. Kursfordringar för examen på grundnivå måste dock vara uppfyllda i det fall antagningen görs innan examensbevis hunnit utfärdas (7 kap. 28 § andra stycket högskoleförordningen).

3.2.2 Särskild behörighet för program på avancerad nivå

Utöver grundläggande behörighet för program som leder till examen på avancerad nivå kan programspecifika krav ställas. Sådana beslutas av fakultetsnämnd.

Behörighetskraven kan formuleras som

- krav på tidigare utbildning på grundnivå. Kraven kan uttryckas som antal uppnådda högskolepoäng inom visst huvudområde eller huvudområden. Kraven kan också gälla specifika kurser men får inte vara högre än vad som krävs för examen på grundnivå;
- krav på viss typ av yrkeslivserfarenhet/arbetslivserfarenhet.
- krav på kunskaper i engelska och svenska måste också anges i den särskilda behörigheten.

För påbyggnadsprogram om 60 högskolepoäng som leder till masterexamen kan de specifika behörighetskraven också innefatta kurser på avancerad nivå.

3.2.3 Behörighet för kurser på avancerad nivå

För kurser på avancerad nivå skall behörighetskraven uttryckas som krav på tidigare utbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Kraven kan uttryckas som uppnådda högskolepoäng inom visst ämne eller huvudområde. Kraven kan också gälla specifika kurser. Krav på kunskaper i svenska och engelska måste också anges.

3.3 Reell kompetens

Den som inte uppfyller de krav om grundläggande eller särskild behörighet som anges under 3.1 respektive 3.2 kan uppfylla dessa på annat sätt. Universitetet gör på den sökandes begäran en samlad bedömning där inte bara skolkunskaper utan alla betydelsefulla kunskaper och erfarenheter vägs in. Närmare information framgår av aktuellt anmälningmaterial

3.4 Behörighetsbedömning vid annan högskola

Om en sökande av annan svensk högskola bedömts ha behörighet för en viss kurs eller program skall denna bedömning godtas av Umeå universitet till motsvarande utbildning om den har samma formella behörighetskrav. Det gäller såväl bedömning av formell behörighet som bedömning av reell kompetens.

4 Information om utbud och anmälningsrutiner

Information om anmälningsrutiner och vilka dokument som skall bifogas anmälan framgår av aktuell anmälningsinformation från Umeå universitet som bland annat återfinns via www.umu.se och www.studera.nu.

Anmälan till kurser och program görs via www.studera.nu. Kopior av de handlingar den sökande önskar återopå sänds till Antagning, 833 82 STRÖMSUND.

Sista dag för anmälan till studier under hösttermin är normalt 15 april. Sista dag för komplettering av slutbetyg från gymnasieskolan och betyg från gymnasial vuxenutbildning som erhållits efter sista dag för anmälan till hösttermin är dag före midsommarafton, dock senast den 21 juni. För sökande med avgångsbetyg och diplom från gymnasieutbildning i EU/EES-länder och examen från International Baccalaureat och European Baccalaureat som avslutas efter sista dag för komplettering, godtas betyg som inkommer senast den 5 juli.

För internationella sökande som söker utbildningar med undervisningsspråk engelska är sista anmälningsdag i allmänhet den 15 januari för hösttermin.

Sista dag för anmälan till studier under vårterminen är normalt 15 oktober. Sista dag för komplettering av anmälan med behörighetsgivande betyg är normalt den 1 december.

För internationella sökande som söker utbildningar med undervisningsspråk engelska är sista anmälningsdag i allmänhet den 15 augusti för vårtermin.

Sista anmälningsdag för sommaruniversitetets kurser är den 15 mars.

För program i konst och design finns speciella anvisningar. Anmälan till dessa program skickas tillsammans med arbetsprover direkt till ansvarig institution vid Umeå universitet. Sista anmälningsdag framgår av Umeå universitets utbildningskatalog www.umu.se eller www.studera.nu

Den som tidigare varit registrerad på en kurs och har dokumenterad provaktivitet på kursen kan inte antas på nytt till kursen utan skall kontakta berörd institution för omregistrering.

4.1 Anmälningsalternativ i en rak anmälan

Anmälan till program, kurser och kurser inom program görs i en och samma anmälan, oavsett om man gör en webbanmälan eller pappersanmälan. Man får normalt anmäla sig till högst 20 utbildningsalternativ. Anmälan går att ändra fram till sista anmälningsdag. En prioritering av utbildningsalternativen görs i anmälan och man kan bli antagen till högst 45 högskolepoäng. Närmare information finns i både tryckt och webbaserat anmälningsmaterial.

4.2 Anmälan till fortsatta studier inom program (kurs inom program)

Anmälan till kurs inom program görs också via www.studera.nu. Information om anmälan till kurs inom program lämnas av respektive programstudievägledare.(motsv.).

För programstudenter med fast studiegång och där inga valmöjligheter finns gör universitetet en gruppanmälan innan webbanmälan öppnas på studera.nu. Programstudenterna kan därefter själv ändra i sin anmälan.

4.3 Anmälan till senare del av program/studieortsbyte

Lediga platser kan uppstå på termin två och framåt på någon/några av universitetets programutbildningar. Beslut om huruvida dessa skall återbesättas fattas av fakultetsnämnden (motsv.), och information om huruvida antagning sker till senare del av ett visst program lämnas av programstudievägledare (motsv.). Den som uppfyller behörighetskraven kan ansöka om att bli antagen till en av dessa lediga studieplatser.

Umeå universitet har lokalt beslutade regler om antagning till senare del av program. Grundtanken med reglerna är att göra det möjligt för den som har tidigare resultat från akademiska studier att söka till program och tillgodoräkna sig dessa studier.

Den som **vill byta program** kan också söka till senare del av program. Det är inte tillåtet för två personer att byta plats.

Den som **vill byta studieort** för ett program han/hon redan är antagen till skall också söka senare del av program.

För antagning till senare del av program gäller följande:

- En studietid på minst två terminer skall återstå fram till examen.
- Fakultetsnämnd beslutar huruvida eventuella vakanser på program ska återbesättas och hur många platser som ska fyllas.
- En student som avser att anmäla sig som sökande till senare del av program kan begära att få tillgodoräkna sina tidigare studier och att få dessa meriter prövade i förväg. Prövningen görs av fakultetsnämnden och ska ge studenten besked om till vilken termin studenten är behörig att antas.
- Anmälan görs på studera.nu. Information om anmälningsalternativen finns på www.umu.se.
- Sista dag för anmälan är 15 april respektive 15 oktober.
- Antagning till vakanta platser på program kan ske upp till tre veckor efter terminsstart.

För antagning till senare del av läkarprogrammet gäller särskilda anmälningsrutiner. Närmare information lämnas av medicinska fakultetsnämndens kansli.

4.4 Anmälan efter anmälningstidens slut

Även efter anmälningstidens utgång är det i många fall möjligt att anmäla sig till kurser och program vid Umeå universitet. Normalt görs anmälan via www.studera.nu.

4.5 Parallelläsning

Enligt en nationell överenskommelse skall den som någon termin vill läsa mer än 45 högskolepoäng totalt vid Umeå universitet, ha tillstånd till s.k. parallellläsning. Sådant tillstånd meddelas av fakultetsnämnd. Endast sökande som klarat minst 60 högskolepoäng kan beviljas parallellläsning.

Ansökan görs på en särskild blankett som finns hos institutionernas studievägledare samt på www.umu.se. På blanketten ska studievägledarna i de kurser som berörs yttra sig över ansökan. Blanketten lämnas till Studentcentrum/Antagningen.

4.6 Datorbaserade register

Uppgifter (om behörighet, kurs-/programval, adress m.m.) som lämnats vid anmälan kommer att registreras i datorbaserade studeranderegister. Vissa av uppgifterna kommer att överföras till Statistiska Centralbyrån (SCB) för statistikbearbetning.

5 Meritvärdering

Huvuddelen av reglerna nedan om meritvärdering återfinns i högskoleförordningen bilaga 3 och Högskoleverkets författningssamling (HSVFS 1996:22), 6 och 7 §§.

5.1 Meritvärdering av betyg

Hur sökande styrker grundläggande behörighet avgör hur meritvärdet framräknas. Från och med antagningen till höstterminen 2010 finns tre undergrupper:

- A Slutbetyg utfärdade 2010 och senare
- B Slutbetyg utfärdade före 2010 (kursplaner som infördes 2000/2001)
- C Äldre slut-/avgångsbetyg

Meritvärdering sker i två steg. Först meritvärderas de betyg som den sökande åberopar för behörighet och därefter läggs poäng för meritkurser till (grupp A och B ovan).

5.1.1 Meritvärdering av slutbetyg utfärdade 2010 och senare (grupp A)

För denna betygsgrupp gäller följande för uträkning av jämförelsetal och meritpoäng:

- Endast betyg som ingår i slutbetyg från det fullständiga programmet medräknas
- Betyg i idrott och hälsa medräknas
- Betyg i kurs som krävs för behörighet medräknas
- Utbyteskomplettering godtas; tilläggskomplettering godtas inte
- Får tillgodoräkna meritpoäng

5.1.2 Meritvärdering av slutbetyg utfärdade före 2010 (grupp B)

För denna betygsgrupp gäller följande för uträkning av jämförelsetal och meritpoäng:

- Samtliga betyg som ingår i slutbetyget medräknas
- Betyg i idrott och hälsa medräknas bara om det krävs för behörighet eller höjer jämförelsetalet
- Behörighetskompletteringar medräknas
- Utbyteskomplettering godtas; tilläggskomplettering godtas
- Får tillgodoräkna meritpoäng

5.1.3 Jämförelsetal (grupp A och B)

Jämförelsetalet, dvs. det tal den sökande konkurrerar med i betygsurvalet räknas fram på följande sätt.

1. Först ges varje betyg ett siffervärde:

Betyg	Översätts till
Icke godkänd (IG)	0
Godkänd (G)	10
Väl godkänd (VG)	15
Mycket väl godkänd (MVG)	20

2. Siffervärdet för varje betyg multipliceras med kursens gymnasiepoäng. Resultatet utgör kursens *betygsvärde*.

Exempel: VG i samhällskunskap A som omfattar 100 gymnasiepoäng ger $15 \times 100 = 1500$; G i matematik A som omfattar 100 gymnasiepoäng ger $10 \times 100 = 1000$. På detta sätt räknas betygsvärdet fram för varje kurs.

3. Samtliga betygsvärden adderas. Det ger då en summa mellan 20 000 och 40 000.
4. Detta sammanlagda betygsvärde divideras med poängsumman av de betygssatta kurserna (IG–MVG) och specialarbetet som ingår i slutbetyget.

Det tal man då får fram ligger mellan 9,00 och 20,00 och utgör det s.k. *jämförelsetalet*. Med hjälp av Verket för högskoleservice (VHS) mall för betygsberäkning kan den sökande själv räkna ut sitt jämförelsetal. Vid antagning till kurser och program avrundas jämförelsetalet till två decimaler.

Behörighetskompletteringar

Betyg från kompletteringar som krävs för särskild behörighet räknas alltid med vare sig de höjer eller sänker jämförelsetalet.

Konkurrenskompletteringar

Komplettering kan också göras för att höja jämförelsetalet och därmed öka konkurrenskraften. Här finns tre olika sätt:

1. Genom *utbyteskomplettering* kan en sökande höja betyget i kurser som finns i slutbetyget. Det nya, högre betyget, ersätter då det gamla.
2. Genom *tilläggskomplettering* kan en sökande som hör till betygsgrupp B räkna med helt nya kurser (dock ej lokala kurser) som inte finns i slutbetyget och då få tillgodoräkna sig dessa betyg om de höjer jämförelsetalet.
3. Genom *meritpoängskomplettering* kan en sökande läsa kurser och få tillgodoräkna sig dessa som meritpoäng och även för att höja jämförelsetalet

5.1.4 Meritpoäng (för grupp A och B)

En sökande kan få tillgodoräkna sig upp till 2,5 meritpoäng, som läggs till jämförelsetalet (se 5.1.3) (meritvärdet). Maximalt meritvärde blir därigenom 22,50. Man kan kvalificera sig för 4,5 meritpoäng men får högst räkna 2,5.

Om högskolan beslutar om ett generellt undantag från en behörighetskurs som fastställts i en områdesbehörighet, ger nivån över den kurs som krävs för behörighet meritpoäng i ämnena moderna språk, matematik och engelska.

Bara kurser som betygssatts inom gymnasieskolan ger meritpoäng. Den som fått sina kunskaper bedömda på annat sätt (motsvarandebedömning) får inte tillgodoräkna sig meritpoäng för dessa.

Meritkurser i moderna språk (max 1,5 meritpoäng)

Steg 3 i ett språk ger 0,5 meritpoäng och steg 4 ger ytterligare 0,5 meritpoäng. Om steg 3 krävs för behörighet ger steg 4 1,0 meritpoäng.

Om man kvalificerat sig för 1,0 meritpoäng enligt ovan, kan man få 0,5 meritpoäng för steg 5 i det aktuella språket eller 0,5 meritpoäng för lägst steg 2 i ett annat modernt språk. Man kan alltså inte få poäng för både steg 5 och steg 2. För meritkurser i moderna språk kan man alltså få sammanlagt 1,5 meritpoäng.

Meritkurser i engelska (max 1,0 meritpoäng)

Engelska B ger 0,5 meritpoäng och Engelska C ger ytterligare 0,5 meritpoäng. Om Engelska B krävs för behörighet ges inte meritpoäng för Engelska B och Engelska C ger ändå bara 0,5 poäng.

Meritkurser i matematik (max 1,0 meritpoäng)

Om matematik är ett krav för särskild behörighet ger en kurs på nivån över den behörighetsgivande kursen 0,5 meritpoäng. En kurs två nivåer över den behörighetsgivande ger ytterligare 0,5 meritpoäng. Om Matematik D är behörighetsgivande är det bara Matematik E som ger meritpoäng. Om Matematik E är behörighetsgivande kan man inte få någon meritpoäng i matematik. Om matematik inte är ett krav för särskild behörighet ger kurs B och C vardera 0,5 poäng. Man kan få maximalt 1,0 poäng i matematik. Matematik diskret och Matematik breddning ger inte meritpoäng.

Meritkurser i form av områdeskurser (max 1,0 meritpoäng)

Områdeskurser finns i områdesbehörigheterna och utgör fördjupning eller specialisering i ämnen som är relevanta, men ej behörighetsgivande, för den sökta utbildningen. Områdeskurserna ger meritpoäng bara när man söker en utbildning som har den aktuella områdesbehörigheten som behörighetskrav. För att veta vilka kurser som är områdeskurser för en viss utbildning, måste man därför veta vilken områdesbehörighet som används för just den utbildningen.

En områdeskurs som omfattar 100 poäng ger 0,5 meritpoäng och en kurs på 50 poäng ger 0,25 poäng. Man får tillgodoräkna sig meritpoäng för högst två 50-poängs områdeskurser. Det är möjligt att få tillgodoräkna sig två breddningskurser i samma ämne. Områdeskurser ger maximalt 1,0 meritpoäng.

5.1.5 Meritvärdering av avgångsbetyg från äldre gymnasieformer inkl. mellanårsbetyg (grupp C)

För denna betygsgrupp gäller följande:

- Samtliga betyg som ingår i slut-/avgångsbetyget räknas
- Betyg i ämne i utökad studiekurs medräknas endast om kursen krävs för behörighet eller är till fördel för den sökande
- Betyg i idrott och hälsa/gymnastik medräknas bara om det krävs för behörighet eller höjer jämförelsetalet
- Behörighetskompletteringar medräknas
- Utbyteskomplettering godtas; tilläggskomplettering godtas
- Får inte tillgodoräkna meritpoäng (Sökande till högskolan med slutbetyg från perioden 1997 - 2002 kommer sannolikt att kunna tillgodoräkna sig meritpoäng för moderna språk, engelska och matematik på samma villkor som sökande med slutbetyg från 2003 och senare, inför antagningen till högskolan hösten 2011.)

Betygspoäng

För den som har ett avgångsbetyg från äldre gymnasieformer räknas här först den s.k. betygspoängen fram på följande sätt:

Betygsvärdet för alla ämnen summeras. Summan av betygsvärdena divideras sedan med antalet ämnen, varpå man får fram den s.k. betygspoängen. Den avrundas till två decimaler.

Bokstavs-betyg i kurser som lästs i programgymnasiet översätts på följande sätt:

Betyg	Översätts till
Icke godkänd (IG)	0
Godkänd (G)	3
Väl godkänd (VG)	4
Mycket väl godkänd (MVG)	5

Den på detta sätt framräknade betygspoängen omräknas till ett jämförelsetal (se 5.1.3) enligt Högskoleverkets föreskrifter.

Behörighetskompletteringar

Betyg från kompletteringar som krävs för särskild behörighet räknas alltid med vare sig de höjer eller sänker betygspoängen.

Konkurrenskomplettering

Komplettering kan också göras för att höja betygspoängen och därmed öka konkurrenskraften. Här finns två olika sätt:

1. Genom *utbyteskomplettering* kan en sökande höja betyget i ämnen/kurser som finns i avgångsbetyget. Det nya, högre betyget, ersätter då det gamla.
2. Genom *tilläggskomplettering* kan en sökande räkna konkurrenskompletteringar med helt nya ämnen/kurser (dock ej lokala kurser) som inte finns i avgångsbetyget och då få tillgodoräkna sig dessa betyg om de höjer jämförelsetalet.

5.1.6 Meritvärdering av betyg från komvux

Slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning med enbart nya bokstavsbetyg meritvärderas på samma sätt som slutbetyg från programgymnasiet, se ovan 5.1.1..

Samlat betygsdokument innehållande enbart nya bokstavsbetyg och som ger grundläggande behörighet, dvs. där betyget är lägst Godkänd på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett slutbetyg, meritvärderas som slutbetyg från programgymnasiet, se ovan 5.1.2.

Avgångsbetyg 2 och 3 liksom avgångsbetyg/slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning som innehåller ämnen/kurser utan gymnasiepoäng meritvärderas på samma sätt som avgångsbetyg från den gamla gymnasieskolan, se ovan 5.1.5.

Samlat betygsdokument med enbart sifferbetyg eller med blandat siffer- och bokstavs-betyg meritvärderas som avgångsbetyg från gamla gymnasieskolan, se ovan 5.1.5.

5.1.7 Meritvärdering av utländska betyg

Utländska och internationella betyg meritvärderas i två steg i betygsskalan 300-500. Närmare information om hur detta går till finns i "Bedömningshandbok för utländsk förutbildning" som finns att tillgå hos Studentcentrums studievägledare och i Högskoleverkets författningssamling (HSVFS 2009:1 § 8-11).

Meritpoäng från meritkurser och områdeskurser får inte läggas till betygets meritvärde. Däremot godtas behörighets- och tilläggskompletteringar. Det är möjligt att höja meritvärdet genom att läsa in/upp vissa ämnen. De ämnen eller kurser som kan höja meritvärdet för sökande i urvalsgrupp III finns listade i Bilaga 2 i HSVFS 2009:1.

5.1.8 Meritvärdering av studieomdöme från folkhögskola

Meritvärdering görs med studieomdömet som grund. Studieomdömet översätts till siffrorna 1–4 enligt följande tabell:

Studieomdöme	Översätts till
Mindre god	1
God	2
Mycket god	3
Utmärkt	4

Se vidare i anmälningmaterialet.

5.2 Högskoleprovet

En del av utbildningsplatserna vid högskolan tillsätts med urval baserat på resultat från högskoleprovet. För den som bedömts uppfylla behörighetskraven efter prövning av den reella kompetensen och saknar slutbetyg från gymnasiet är detta enda möjlighet att konkurrera om en utbildningsplats.

Högskoleprov anordnas två gånger per år, i april och oktober, med 15 februari respektive 15 september som sista anmälningdag. I mån av ledig plats kan anmälan till provet efter anmälningstidens utgång godtas. Anmälan sker genom att en avgift inbetalas till anordnande universitet/högskola.

I samband med det ordinarie högskoleprovet anordnas även anpassade högskoleprov för dyslektiker och synskadade. För dem gäller särskilda regler vid anmälan som finns att hämta på www.studera.nu. Närmare upplysningar om provet, hur man anmäler sig och på vilka orter det genomförs, provets giltighetstid med mera framgår av www.studera.nu/hogskoleprovet.

För att vara behörig att delta i provurvalet måste den sökande uppfylla behörighetskraven för den sökta utbildningen samt ha ett provresultat som är lägst 0,1 poäng. För antagning till höstterminen 2011 skall provet vara utfört tidigast våren 2006 och för antagning till vårterminen 2012 tidigast hösten 2006.

5.3 Avklarade högskolepoäng

Umeå universitet har i enlighet med nationella överenskommelser beslutat att avklarade högskolepoäng per sista anmälningdag i intervallet 1–165 kan utgöra grund för urval till kurser på grundnivå (urvalsgrupp **HPGR**). Vid urval till kurser på avancerad nivå gäller antalet avklarade högskolepoäng per sista anmälningdag i intervallet 30–285 högskolepoäng (urvalsgrupp **HPAV**). I båda fallen tas ingen hänsyn till betyg på de avklarade studierna.

Meritvärdering med högskolepoäng som grund avser högskolepoäng som kan ingå i en examen vid Umeå universitet, dvs. även högskolepoäng från andra universitetet och högskolor.

5.4 Skiljekriterium vid i övrigt likvärdiga meriter

Vid i övrigt likvärdiga meriter används lottning som skiljekriterium om inte annat anges.

Umeå universitet har beslutat att vid antagningen till läkarprogrammet använda resultat på högskoleprov som skiljekriterium vid likvärdiga meriter.

5.5 Sen anmälan

Umeå universitet följer en nationell överenskommelse som säger att för sökande som anmäler sig efter anmälningstidens utgång görs ingen meritvärdering utan endast en behörighetsprövning. För sent inkommen anmälan rangordnas efter det datum den inkommit (urvalsgrupp **SA**).

6 Regler för urval bland behöriga sökande

Endast sökande som uppfyller de grundläggande och de eventuella särskilda behörighetskraven kan delta i urval till utbildningsplatser. Till grund för urvalet ligger de meriter den sökande åberopat och styrkt, dvs. de betyg och intyg som skickats in eller som hämtats från andra databaser. Beroende på meriter placeras den sökande i en eller flera urvalsgrupper. Den som passar in i flera parallella urvalsgrupper konkurrerar om en studieplats i samtliga (se t.ex. 6.3.1.1).

Förutom det som sägs i detta kapitel finns ytterligare information i anmälningmaterialet från universitetet och VHS, t.ex. avseende särskilt utformade regler för vissa utbildningar.

6.1 Urvalsgrupper

6.1.1 Betygsurval

Från och med antagningen till hösten 2010 finns det fyra urvalsgrupper i betygsurvalet. Minst en tredjedel av platserna fördelas till betygsurvalet. Platserna till en utbildning fördelas i förhållande till antalet behöriga sökande i de fyra grupperna. I ett andra steg flyttas en tredjedel av platserna som tilldelats grupp II över till grupp I.

Grupp I – Direktgruppen (urvalsgrupp BI)

Sökande med avgångs- och slutbetyg från gymnasieskola och avgångsbetyg från äldre gymnasial utbildning samt sökande med betyg från gymnasial vuxenutbildning (minst två tredjedelar av gymnasiepoängen ska utgöra betyg från vuxenutbildningen), sökande med betyg från Europaskolan (EB, European Baccalaureat) och utbildning som leder fram till International Baccalaureat (IB), åländska gymnasieutbildningar eller Lycée international, St-Germain-en-Laye, svenska sektionen.

Grupp II – Kompletteringsgruppen (urvalsgrupp BII)

Sökande som har slutbetyg från gymnasieskolan och som har kompletterat för behörighet eller för att få ett högre meritvärde och sökande med slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning där mindre än två tredjedelar av gymnasiepoängen utgörs av kurser med betyg från vuxenutbildningen. Till kompletteringsgruppen hör även de som styrker särskild behörighet genom folkhögskolestudier, basår eller andra motsvarande kunskaper.

Grupp III (urvalsgrupp BIII)

Sökande med avslutad utländsk eller internationell gymnasieutbildning, undantaget sökande som finns angivna under grupp I.

Grupp IV (urvalsgrupp BIV)

Sökande med intyg från folkhögskola

6.1.2 Provurval (urvalsgrupp HP)

I provurvalet deltar alla behöriga sökande med giltigt högskoleprov. Minst en tredjedel av platserna till en utbildning på grundnivå tilldelas provurvalet.

6.1.3 Högskolepoäng och andra av högskolan beslutade urvalsgrunder

Vid sidan av betyg- och provurval kan alternativt urval förekomma. Högst en tredjedel av platserna tilldelas normalt denna urvalsgrupp.

Vid Umeå universitet används högskolepoäng som urvalsgrund till kurser på grundnivå (**HPGR**) och kurser samt program på avancerad nivå (**HPAV**). Även andra lokalt beslutade urvalsregler kan förekomma (se 6.2.2). Dessa framgår av aktuellt anmälningmaterial.

6.2 Generella urvalsregler

6.2.1 Platzgaranti (urvalsgrupp PG)

6.2.1.1 Fristående kurser med platzgaranti

Till kurs med platzgaranti antas samtliga behöriga sökande som anmält sig inom föreskriven tid. Platzgarantin gäller dock endast under förutsättning att tillräckligt många anmäler sig till kursen för att den ska startas.

6.2.1.2 Platsgaranti på kurser inom program

Antagning till program innebär att man har platsgaranti till kurser om totalt 30 högskolepoäng varje termin och platsgaranti till de kurser som krävs för att kunna ta ut examen inom programmet.

6.2.2 Lokalt beslutade urvalsgrunder

Till utbildningar som vänder sig till nybörjare i högskolan och leder till konstnärlig examen får högskolan använda andra urvalsgrunder än betyg och högskoleprov, t.ex. arbetsprov, som grund för urvalet (se 7 kap. 14 § högskoleförordningen).

När det gäller andra utbildningar än konstnärliga som vänder sig till nybörjare i högskolan får andra urvalsgrunder än betyg och högskoleprov användas till högst en tredjedel av platserna (se 7 kap. 13 och 23 §§ högskoleförordningen). Sådana urvalsgrunder kan vara intervju, särskilt skriftligt prov, arbetsprov eller liknande.

Styrelsen för Umeå universitet har beslutat att utöver andra särskilda prov än högskoleprovet även nedanstående lokala urvalsgrunder kan gälla:

- Vissa program i gymnasieskolan
- Folkhögskoleutbildning
- Funktionshinder
- Norrlandskommuner med låg utbildningsnivå
- Idrottsledare
- Graduate Management Admission Test (GMAT)
- Tidigare avklarade högskolepoäng

- Tidigare relevant yrkeserfarenhet

Inom dessa grupper görs meritvärderingen normalt efter betyg och högskoleprov. Beslut om Umeå universitets lokala urvalsgrunder finns på www.umu.se.

Närmare information om urvalsgrunderna samt till vilka utbildningar dessa urvalsregler gäller återfinns i tryckt och webbaserat anmälningmaterial.

Om institutioner/kursgivare vill utnyttja möjligheten till lokalt beslutat urval skall detta beredas i Antagningsrådet. Närmare anvisningar finns på www.umu.se.

6.2.3 Utökad användning av lokalt beslutade urvalsgrunder

För att få tillämpa lokalt beslutade urvalsgrunder till mer än en tredjedel av platserna på en utbildning som vänder sig till nybörjare men inte leder till en konstnärlig examen krävs Högskoleverkets tillstånd (se 7 kap. 15 § högskoleförordningen).

Närmare information om för vilka utbildningar sådan alternativ fördelning av studieplatserna mellan olika urvalsgrunder gäller återfinns i aktuellt anmälningmaterial.

6.2.4 Avsteg från gängse urvalsgrunder

Avsteg från gängse urvalsgrunder (tidigare benämnd "individuell prövning/särskilda skäl") kan göras om en sökandes meriter inte kan bedömas på lämpligt sätt inom ramen för de gängse urvalsgrunderna. Orsaken till detta kan t ex vara medicinska eller sociala skäl. Två kriterier ska vara uppfyllda för att avsteg från de gängse urvalsgrunderna skall kunna göras: a) en sökandes meriter kan inte bedömas på lämpligt sätt enligt ordinarie urvalsgrunder och b) den sökandes har genom tidigare utbildning, arbetslivserfarenhet eller någon omständighet särskilda kunskaper eller annars särskilda förutsättningar för utbildningen. Beslut om avsteg från gängse urvalsgrunder tillämpas restriktivt.

Ansökan om antagning genom avsteg från gängse urvalsgrunder görs på en särskild blankett (hämtas på www.umu.se) som tillsammans med kopior av intyg som styrker skälen skall vara Studentcentrum

tillhanda senast sista anmälningdag. För att ansökan skall prövas måste den sökande uppfylla behörighetskraven alternativt ha beviljats undantag/dispens.

6.2.5 Övriga sökande (urvalsgrupp ÖS)

Den som är behörig att söka till en viss utbildning men inte passar in i någon av urvalsgrupperna placeras i urvalsgruppen "Övriga sökande". Detta innebär att man placeras sist av samtliga sökande som anmält sig i tid.

Sökande som bedömts behörig efter prövning av reell kompetens placeras i gruppen "Övriga sökande" om han/hon inte kan placeras i någon annan urvalsgrupp.

6.3 Urval till utbildning på grundnivå

För utbildning på grundnivå krävs ofta inga tidigare studier på högskolenivå. Sådan utbildning vänder sig därmed till nybörjare. Ibland krävs dock tidigare studier på högskolenivå. Dessa utbildningar vänder sig således inte till nybörjare i högskolan. Urvalsreglerna skiljer sig åt när det gäller utbildning som vänder sig till nybörjare respektive vänder sig till andra än nybörjare varför dessa beskrivs var för sig nedan.

6.3.1 Urval till utbildning som vänder sig till nybörjare

De urvalsgrunder som får användas till utbildning som vänder sig till nybörjare beskrivs i 7 kap. 12, 17 och 23 §§ högskoleförordningen.

6.3.1.1 Urval till kurser som vänder sig till nybörjare

Vid urval till kurser där tidigare högskolestudier inte krävs placeras de sökande i normalfallet utifrån sina meriter i en eller flera av dessa urvalsgrupper:

- Antal avklarade högskolepoäng per sista anmälningdag i intervallet 1–165 högskolepoäng (**HPGR**) (lokalt beslutad urvalsregel)
- Gymnasiebetyg (**BI, BII, BIII**)
- Folkhögskoleutbildning (**BIV**)
- Högskoleprov (**HP**)

Vid urvalet reserveras *33 procent* av platserna för urvalsgrupp HPGR. *34 procent* av platserna fördelas mellan betygsgrupperna (BI, BII, BIII, BIV) i proportion till antalet sökande i resp. betygsgrupp. Resterande *33 procent* tilldelas HP-gruppen.

Till vissa kurser tillämpas också andra lokalt beslutade urvalsgrunder (6.2.2). Se respektive kurs i det tryckta eller webbaserade anmälningmaterialet.

6.3.1.2 Urval till program som vänder sig till nybörjare

För varje program som vänder sig till nybörjare beslutar ansvarig fakultetsnämnd hur platserna procentuellt ska fördelas mellan olika urvalsgrupper. Fördelningen för varje program framgår av det tryckta och webbaserade anmälningmaterialet. Urvalsgrupperna markeras på antagningsbeskeden enbart med koder.

I allmänhet baseras urvalet på betyg och högskoleprov. Till vissa utbildningar används också lokalt beslutade urvalsgrunder (6.2.2).

6.3.2 Urval till utbildning som vänder sig till andra än nybörjare

De urvalsgrunder som får användas till utbildning som vänder sig till andra än nybörjare beskrivs i 7 kap. 26 och 27 §§ högskoleförordningen.

6.3.2.1 Urval till kurser som vänder sig till andra än nybörjare

Urval till kurser som vänder sig till andra än nybörjare baseras på antal avklarade högskolepoäng per sista anmälningssdag i intervallet 1–165 högskolepoäng (urvalsgrupp **HPGR**).

Till vissa kurser tillämpas också lokalt beslutade urvalsgrunder (6.2.2). Se respektive kurs i tryckt eller webbaserat anmälningssmaterial.

6.3.2.2 Urval till senare del av program

Vid antagning till ledig studieplats på termin 2 av ett utbildningsprogram gäller samma regler för urval som vid antagning till termin 1 på programmet. (se 6.3.1.2). Dessa regler är lokalt beslutade vid Umeå universitet.

Till termin 3 och framåt antas sökande i följande prioritetsordning:

1. Studenter som anmält studieuppehåll på programmet men ej beviljats platsgaranti
2. Studenter som anmält studieavbrott på programmet
3. Övriga studenter som avbrutit studierna på programmet
4. Övriga behöriga sökande

Meritvärdering inom varje grupp görs med hänsyn till uppnådda högskolepoäng i statlig högskoleutbildning eller motsvarande per visst datum.

För antagning till senare del av läkarprogrammet gäller speciella urvalsregler. Informationsmaterial kan erhållas från medicinska fakultetens kansli.

6.3.2.3 Urval till fortsatta studier inom program (kurs inom program)

Meritvärdering till ej platsgaranterad kurs inom programmet sker som till fristående kurs (se ovan 6.3.1.1 och 6.3.2.1) men med avklarade högskolepoäng inom program som skiljekriterium. Dessa regler är lokalt beslutade vid Umeå universitet.

6.4 Urval till utbildning på avancerad nivå

De urvalsgrunder som får användas till utbildning på avancerad nivå beskrivs i 7 kap. 26–27 §§ högskoleförordningen.

6.4.1 Urval till kurser på avancerad nivå

Urval till kurser på avancerad nivå baseras enligt en nationell överenskommelse på antal uppnådda avklarade högskolepoäng per sista anmälningssdag i intervallet 30–285 högskolepoäng (urvalsgrupp **HPAV**).

Till vissa kurser tillämpas också lokalt beslutade urvalsgrunder (6.2.2). Se respektive kurs i tryckt eller webbaserat anmälningssmaterial.

6.4.2 Urval till program som leder till examen på avancerad nivå

En strävan bör vara att erbjuda så många studieplatser att urval endast behöver göras till ett mindre antal program. Urvalsmetoderna ska anpassas till vad som är lämpligt för programmet.

För varje program som påbörjas på avancerad nivå och leder till en generell examen beslutar ansvarig fakultetsnämnd vilka av nedanstående urvalsgrupper som ska användas och hur platserna procentuellt ska fördelas mellan olika urvalsgrupper. Fördelningen för varje program ska framgå av anmälningssmaterialet.

De urvalsgrupper som kan förekomma vid Umeå universitet är

- högskolepoäng i intervallet 30–285
- särskilda skriftliga prov
- intervjuer/arbetsprov

- högskoleprov
- yrkeserfarenhet/arbetslivserfarenhet (endast i de fall där det är ett behörighetskrav)

6.4.3 Urval till senare del av program på avancerad nivå

Urvalet sker enligt samma principer som till urval till senare del av program på grundnivå (se 6.3.2.2).

7 Antagningsrutiner

7.1 Kontrollbesked

De som sökt till en utbildning får i normalfallet ett kontrollbesked. Kontrollbeskedet skickas efterhand som anmälningarna bedöms.

I kontrollbeskedet redovisas de registrerade uppgifter som rör anmälan samt de preliminära bedömningar som gjorts. Det är dock alltid den sökande som måste kontrollera att alla de uppgifter som återopas finns tillgängliga vid bedömningen.

7.2 Antagningsbesked och svarskrav

Det första antagningsbeskedet kommer i mitten av juli för utbildningar med sista anmälningssdag 15 april och i mitten av december för utbildningar med sista anmälningssdag 15 oktober. För utbildningar med andra anmälningstider finns informationen på studera.nu.

Av antagningsbeskedet framgår om man är antagen, reservplacerad eller struken till de anmälningsalternativ man sökt. Alla som är behöriga men som inte blivit antagna reservplaceras. Sista dag för att svara på antagningsbeskedet finns också angivet. På www.studera.nu/Dina_sidor kan man läsa sitt antagningsbesked. Där kan man svara ja för att behålla sin plats. Man kan ändra sitt svar fram till sista svarsdag. Om man anger sin e-postadress kan man få en bekräftelse till denna adress att svaret registrerats.

Enligt en nationell överenskommelse är grundregeln att man får stå kvar som antagen till högst 45 högskolepoäng, därutöver får man stå kvar som reserv till högst 165 högskolepoäng. Programutbildningar på heltid räknas som 30 högskolepoäng. Om man inte är antagen till någon utbildning kan man stå kvar som reserv till högst 210 högskolepoäng.

Högst 210 högskolepoäng behandlas i det andra urvalet. Om man tackat ja till mer väljer systemet slumpmässigt vilka utbildningar man står kvar som antagen eller reserv till. Ytterligare information samt svarstider framgår av antagningsbeskedet.

Svarskrav gäller även för programstudenter som antagits till fortsatta studier inom program.

7.3 Reservantagning

Behöriga sökande som inte kunnat beredas plats på sökt utbildning placeras som reserver. För varje urvalsgrupp upprättas en separat reservlista (kö) och en sökande kan ingå i flera av dessa beroende på sina meriter. Av antagningsbeskedet framgår vilket ordningsnummer en eventuell reservplats har i de urvalsgrupper som är aktuella för den sökande. Efter det att de som antagits/reservplaceras vid ordinarie urvalet tackat ja till de utbildningsplatser de erbjudits görs ett andra urval i augusti respektive januari. Därefter sänds nya antagningsbesked ut.

När reserver kallas görs detta ur de urvalsgrupper där återbud inkommit. Det kan innebära att en person med reservplats 1 (men i "fel" urvalsgrupp) inte erbjuds plats trots att reserver kallas. Till de flesta utbildningar görs ett överintag. Det innebär att reserv inte alltid kallas för varje person som lämnat återbud eller uteblivit från introduktionsmötet utan att ha anmält förhinder.

I det andra urvalet provas man i enlighet med hur man svarat på det första antagningsbeskedet. Om man blir antagen till ett högre prioriterat anmälningsalternativ stryks man från de lägre prioriterade, även om man var antagen till något av dessa i det första urvalet.

Efter det andra urvalet övertar resp. institution ansvaret för reservantagningen till både program och kurser. Reservantagning görs efter de reservlistor som upprättats efter det sista urvalet.

8 Regler för anstånd med studiestart

Av högskoleförordningen framgår att den som blir antagen till ett program men på grund av sjukdom eller andra skäl han/hon inte råder över inte kan ta den erbjudna platsen i anspråk just den termin programmet startar har i vissa fall möjlighet att få anstånd med studiestarten. Detta gäller även den som påbörjat ett program och tvingas avbryta det inom tre veckor från programtillfällets start. Skälen ska som regel ha uppkommit efter det att ansökan lämnades in. Ansökan om anstånd med studiestarten skall, tillsammans med intyg som styrker skälen, omgående eller senast tre veckor efter terminsstart skickas in till Studentcentrum vid Umeå universitet.

Beslut om anstånd fattas av chefen för Studentcentrum på delegation av rektor. Beslut att inte bevilja anstånd kan överklagas.

Andra särskilda skäl för anstånd med att påbörja studierna kan vara sociala, medicinska eller andra särskilda omständigheter som t.ex. vård av barn, studentfackliga uppdrag eller uppskjuten ledighet enligt lagen (1974:981) om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning.

Anstånd med påbörjande av kurs beviljas normalt inte. Undantag gäller dock för den som sökt och blivit antagen till en fristående kurs och som i stället väljer ett förtroendeuppdrag på minst 50 % inom studentfacklig verksamhet. Denne kan få platsgaranti på motsvarande kurs nästa gång kursen ges.

Anståndstiden får uppgå till högst 18 månader om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid.

Ett beslut om anstånd får förenas med villkor om anmälan inför den tidpunkt som studierna skall påbörjas (HSVFS 1999:1).

9 Regler för studieuppehåll och studieavbrott

Bestämmelserna om studieuppehåll finns angivna i HSVFS 1999:1. Umeå universitet har särskilda regler för studieuppehåll med eller utan platsgaranti samt för tidiga och sena studieavbrott

9.1 Studieuppehåll

Studieuppehåll innebär i normalfallet ett uppehåll i studierna som i förväg anmälts till högskolan av studenten. Om studenten bedöms ha särskilda skäl att få fortsätta studierna efter uppehållet skall universitetet besluta om att bevilja platsgaranti vid viss termin efter studieuppehållet. Med särskilda skäl avses medicinska, sociala eller andra skäl (t.ex. föräldraledighet) som påverkar den studerandes möjligheter att fullfölja programmet i normal tid.

Beslut om platsgaranti fattas av berörd fakultetsnämnd/motsv. Såväl anmälan som beslut om studieuppehåll skall lämnas skriftligt.

Regler för återupptagande av studierna efter studieuppehåll anges i utbildningsplanen för aktuellt program. Närmare information om eventuella utbildningsspecifika regler lämnas av programvägledare/motsv.

9.1.1 Studieuppehåll med platsgaranti

Ansökan om studieuppehåll med platsgaranti kan inlämnas tidigast tre veckor efter terminsstart. Platsgaranti efter studieuppehåll beviljas för en begränsad tid, normalt en till tre terminer. Detta

innebär att fakultetsnämnden/motsv. åtar sig att erbjuda studenten plats på utbildningen då studieuppehållet upphör. I beslutet skall anges när studenten kan återuppta studierna och vilka förutsättningar som gäller för att ta platsen i anspråk.

Fakultetsnämnden kan i ett förbehåll ange att studenten efter studieuppehållet kommer att erbjudas plats på ett i beslutet angivet motsvarande program eftersom utbildningsplanen kan vara förändrad eller vara under omarbetande när studierna återupptas.

Anmälan om återupptagande av studierna skall inges senast 15 april respektive 15 oktober. Den som inte återupptar studierna vid den tidpunkt som anges i beslutet eller som beviljas förlängt studieuppehåll anses ha gjort ett inte anmält studieavbrott (se 8.2).

9.1.2 Studieuppehåll utan platsgaranti

Den som anmält studieuppehåll men inte beviljats platsgaranti vid återkomst (studieuppehåll utan platsgaranti) skall ansöka om antagning till senare del på program då han/hon önskar fortsätta studierna och antas i mån av plats (se 5.3.2.2). Fakultetsnämnden beslutar om huruvida lediga studieplatser skall återbesättas.

Om en kurs som ingår i program också erbjuds som fristående kurs ska de som anmält studieuppehåll på program men inte beviljats platsgaranti antas före eventuella sökande till fristående kurs.

Studerande som redan läst kurser motsvarande en eller flera terminer på program och blir antagen till termin ett på detta program kan inte alltid påräkna platsgaranti på den termin som studenten efter tillgodoräknande är behörig till.

Beslut att inte bevilja student att få fortsätta studierna efter studieuppehåll kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

9.2 Studieavbrott

Studieavbrott kan vara anmält i förväg av studenten eller konstaterat av universitetet. Studieavbrott innebär att studentens rätt till aktuell utbildningsplats upphör eftersom antagning alltid gäller ett visst kurs- eller programtillfälle.

9.2.1 Tidigt studieavbrott

Tidigt studieavbrott innebär att en person som registrerat sig på en fristående kurs eller som nybörjare på utbildningsprogram inte varit närvarande därefter. Detta innebär i praktiken att den antagne inte har påbörjat sina studier. Om ett sådant studieavbrott konstateras av universitetet inom tre veckor efter kursstart måste den som vill påbörja studierna vid ett senare tillfälle söka på nytt. Innan ett tidigt studieavbrott på program registreras bör den studerande ges tillfälle att yttra sig.

9.2.2 Senare studieavbrott

Senare avbrott av studier på program kan universitetet endast konstatera i samband med att studenten uteblir från ett registreringstillfälle. Innan ett senare studieavbrott på program registreras skall den studerande ges tillfälle att yttra sig.

Den som avbrutit studierna på en kurs med dokumenterad provaktivitet på någon eller några delkurser och önskar återuppta studierna på kursen skall ansöka om omregistrering på kursen. Omregistrering sker i mån av plats. Beslut fattas av institutionen (motsv.).

Den som avbrutit en programutbildning där hon/han en gång varit registrerad och önskar återuppta studierna på samma utbildning skall, efter ansökan om antagning till senare del på program (se 5.3.2.2), erbjudas plats på denna under förutsättning att där finns ledig studieplats. Fakultetsnämnden beslutar om huruvida ledig studieplats skall återbesättas.

Studier som gjorts avbrott och som önskar återuppta sina studier får ansöka till senare del av program även om mindre än två terminer återstår av programmet. Den som har anmält studieavbrott antas efter den som har anmält studieuppehåll men inte beviljats platsgaranti men har företräde framför övriga som har avbrutit (se 5.3.2.2).

Eftersom kurs- och utbildningsplaner regelbundet ändras kan rätten att tillgodoräkna sig tidigare studier på en kurs eller ett program vara begränsad.

10 Regler och rutiner för överklagande

Enligt 12 kap. 2 § 5 p. högskoleförordningen kan beslut om att en sökande inte uppfyller behörighetskraven och beslut att inte göra undantag från behörighetsvillkoren för den sökta utbildningen överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Det är även möjligt att överklaga beslut om att inte beviljas anstånd med påbörjande av studier och att inte få fortsätta studierna efter studieuppehåll. Övriga delar av antagningsbeslutet får inte överklagas.

Överklagande skall ställas till Överklagandenämnden för högskolan, ÖNH, men sändas till den myndighet som expedierat beslutet dvs. alternativt Umeå universitet eller Antagning, 833 82 Strömsund. Överklagandet skall ha inkommit senast tre veckor efter att man tagit del av beslutet. Beslutet kontrolleras av Umeå universitet eller Verket för högskoleservice, VHS, och om ett uppenbart fel begåtts ändras beslutet. Om ändring inte sker sänds överklagandet tillsammans med ett yttrande från Umeå universitet till Överklagandenämnden för högskolan för beslut. Överklagandenämndens beslut får inte överklagas.

11 Referenser

I dessa tryckta och webbaserade skrifter finns mer information om behörighet, urval, antagning etc.:

- Högskolelagen (1992:1434)
- Högskoleförordningen (1993:100)
- Högskoleverkets författningssamling HSVFS 1996:22 och HSVFS 1999:1
- Bedömningshandböckerna från Sveriges Universitets- och Högskoleförbund
- Högskoleverkets hemsida (<http://www.hsv.se>)
- VHS hemsida (<http://www.vhs.se>)
- www.studera.nu